

Katekumenatets

pedagogik

Katekumenatets pedagogik

Inledning

Varje människa har något att bidra med. Varje människa har gåvor, erfarenheter och kunskap som hon kan dela med andra. När människor möts och ges möjlighet och utrymme att dela med sig av och lyssna till varandras erfarenheter, kan deras kunskaper växa, utvecklas och fördjupas.

Katekumenatet präglas av denna syn på lärande och vill främja deltagarnas delaktighet och engagemang. Delandet av erfarenheter genom samtal och dialog är centrum i katekumenatets pedagogik, vilken står folkbildningstradition och andlig vägledningstradition nära. I tanken om det allmänna prästadömet betonas också alla döptas ansvar för och delaktighet i att vara församling. Katekumenatet präglas i hög grad av sitt specifika förhållningssätt snarare än av givna övningar. De senare kan variera mycket mellan olika grupper, men den lyssnande attityden och delande i samtal är bärande drag i det pedagogiska förhållningssättet.

Den lilla gruppen

Katekumenatet är samtal och lärande i små grupper, vanligen av 4-10 personer. För att få till stånd ett samtal där alla deltagare får samtalsutrymme utan att mötena tar alltför lång tid är det viktigt att gruppen inte är för stor. Den lilla gruppen underlättar också för att det förtroendefulla och personliga samtalet kan utvecklas.

Katekumenerna skall vara i majoritet i relation till medvandrare och samtalsledare, även om antalet och förhållandena kan variera vid enstaka tillfällen då deltagare är frånvarande.

Delandet

Katekumenatets människosyn utgår från att varje människa är skapad till Guds avbild och att han eller hon genom sin önskan att få veta mer om den kristna tron redan har en gudserfarenhet och gudsrelation.

Katekumenatet vill ge deltagarna möjlighet att upptäcka denna gudsrelation och tillsammans med andra människor stärka och utveckla relationen i församlingens gemenskap. För att en människas tro skall kunna växa behöver hon andra människor att dela tankarna om tron med, både konkreta andra som deltagarna i gruppen, men också människor som hon möter genom Bibelns berättelser. När människor delar tankar och erfarenheter med varandra läggs grunden för igenkänning, förtroende och gemenskap. Detsamma gäller för mötet med Bibelns berättelser där deltagarna kan känna igen sig i de liv och erfarenheter som skildras.

Det gemensamma samtalet som utgår från deltagarnas frågor och som låter var och en finna tron i sin egen takt, är nödvändigt för att tron skall kunna bli personlig i meningen förankrad i det egna livet och erfarenheterna. En personlig relation karakteriseras av att man blivit berörd. Att ha en personlig kristen tro innebär att man blivit berörd av den kristna trons innehåll – av Gud – och nu har erfarenhet av en samhörighet och gemenskap som man vill utveckla vidare.

Ledarskapet i katekumenatet

Katekumenatet leds av en ledargrupp. Gruppen återspeglar allas ansvar att utifrån sina gåvor och förmågor bidra till att vara församling och kyrka. Planering och genomförande blir också mindre sårbart om ansvaret vilar på en grupp i stället för på en enda person.

Förhållningssättet i ledargruppen skall präglas av lyssnande och lyhördhet. Katekumenatet handlar om att bekräfta och bejaka sökarnas egna process och vandring snarare än att leda dem längs sin egen väg. Ledargruppens erfarenheter tjänar som exempel som katekumenerna kan ta till sig eller lämna, utifrån sina egna erfarenheter och behov.

Förutom deltagarna (katekumenerna) finns följande funktioner i katekumenatsgruppen:

- **Medvandrarerna** är personer som är aktiva i församlingen och som är beredda att dela sina tankar och erfarenheter av att vara kristen med katekumenerna. Medvandrarerna är utomordentligt viktiga förebilder och ledsagare och bör helst inte vara anställda i församlingen eller ha någon kyrklig profilutbildning. Medvandrarens roll i ledargruppen kan variera något – i vissa församlingar kan medvandrarerna ha visst ledaransvar medan man i andra församlingar inte anser att medvandrarerna behöver förbinda sig till mer än att vara med vid gruppträffarna och dela sina erfarenheter. Det är viktigt att betona att medvandrarerna inte skall behöva ta ledaransvar om vederbörande inte själv vill – uppgiften är primärt att medverka vid träffarna och delta i samtalen.
- **Samtalsledaren** ansvarar för gruppträffarnas och samtalens struktur och innehåll och för att katekumenatets struktur följs. Samtalsledaren kan vara ideell medarbetare eller en anställd, till exempel församlingens diakon eller pedagog. Om samtalsledaren är en ideell medarbetare behöver gruppen ofta administrativt, pedagogiskt och praktiskt stöd från någon anställd i församlingen, till exempel en pedagog eller en diakon.
- **Kaplanen** (präst) ingår i katekumenatslaget. Han eller hon kan ha flera uppgifter, som att ha enskilda samtal med katekumenerna, vara stöd för samtalsledare och medvandrar, medverka vid gruppträffarna och fira katekumenatets liturgier. Kaplanen skall bara undantagsvis leda samtalen eller medverka vid gruppträffarna och då endast på gruppens initiativ och inbjudan. Detta är viktigt eftersom prästens medverkan kan verka begränsande på samtalet, oavsett prästens goda vilja och engagemang. När gruppen samtalar och finner svaren på egen hand sker ett bemyndigande av såväl resten av ledarlagets ansvarstagande för undervisningen som av katekumenerna.

Metod som aktiverar alla sinnen

Katekumenatet grundar sig på en helhetssyn på människan och vill bekräfta olika lärtilar. Människor har olika sätt att ta till sig kunskap och erfarenhet och det är viktigt att man inom katekumenatet prövar och bekräftar människors olika inlärningssätt. Undervisning är ofta en intellektuell verksamhet och innehåller med nödvändighet mycket samtal och läsning. Det är viktigt att till exempel också arbeta med bibelövningar som stimulerar alla sinnen och flera lärtilar. I denna utmaning kan Sensus studieförbund, med sin kompetens i pedagogik och tillgänglighetsfrågor, vara en god och viktig resurs.